

**SPRAWOZDANIE Z DUSZPASTERSTWA POLSKIEGO
NA INTERNOWANIU W SZWAJCARII W LATACH 1940-1945**

WPROWADZENIE

W latach 1940-1945 przebywało w Szwajcarii trzynaście tysięcy polskich żołnierzy, internowanych tam po zakończeniu wojny francusko-niemieckiej w 1940 r.¹ Od pierwszych dni pobytu na ziemi szwajcarskiej rozpoczęła się organizacja życia społecznego wśród żołnierzy, mająca na celu wykorzystanie przymusowej bierności na naukę szkolną, doksztalcania zawodowe i studia wyższe. Towarzyszył temu rozwój życia kulturalnego, religijnego i prasy obozowej. To wszystko było możliwe jedynie przy życzliwej współpracy władz szwajcarskich i społeczeństwa miejscowego.

Jak dotychczas opracowania historyczne i opublikowane wspomnienia osobiste na ten temat są czymś wyjątkowym. Ograniczają się one do trzech pozycji. Są to:

W. D r o b n y. *Karabin i Książka (Polskie Liceum w Szwajcarii 1940-1944)* (Warszawa 1944); A. V e t u l a n i. *Poza płomieniami wojny. Internowani w Szwajcarii 1940-1945* (Warszawa 1976). J. L e w a n d o w s k i. *Polacy w Szwajcarii* (Lublin 1981).

Autor tej ostatniej raczej popularnie ujętej pozycji, okresowi 1940-1945 poświęca zresztą tylko jeden z krótkich rozdziałów. Natomiast książka prof. A. Vetulaniego wyróżnia się tym, że daje obszerny i całościowy obraz życia internowanych żołnierzy polskich. Autor łączy w niej element osobistych wspomnień z opracowaniem historycznym dotyczącym zorganizowanej działalności naukowej i społeczno-kulturalnej, prasy, szkolnictwa itd. Jednakże tylko mimochodem wspomniane jest zagadnienie życia religijnego, duszpasterstwa, i współpracy w tym względzie z hierarchią miejscową.

W związku z tym warto podać relację na ten temat szefa duszpasterstwa internowanej w Szwajcarii 2 Dywizji Strzelców Pieszych, ks. majora Waleriana Świącickiego. Obejmuje ona lata 1940-1945 i zawiera wiele informacji i danych, które wzbogacają źródła żołnierzy polskich z okresu II wojny światowej. Publikujemy ją na zasadzie dokumentu.

¹ *Walki formacji polskich na Zachodzie 1939-1945*. Warszawa 1981 s. 168.

Relacja przygotowana została dla prymasa Polski kard. Augusta Hlonda i znajduje się w monumentalnych zbiorach dokumentów dotyczących jego osoby, zgromadzonych przez prof. Stanisława Kosińskiego SDB w Łądzie n. Wartą, jako *Acta Hlondiana*.

Redakcja